Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Guzun Corneliu

Dosarul nr. 2r-2871/24
(2-24103283-02-2r-08112024)

D E C I Z I E

3 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Talpalaru Evghenii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „RECONSCIVIL" S.R.L. împotriva lui Talpalaru Evghenii cu privire încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024, prin care s-a admis cererea cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. La 12 septembrie 2024 „RECONSCIVIL" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Talpalaru Evghenii, prin care a solicitat încasarea de la ultimul a datoriei formate ca urmare a executării necorespunzătoare a contractului de antrepriză nr. 23 din 2 mai 2023, modificat prin acordurile suplimentare, în sumă de 2 302 872,72 lei, a penalității în mărime de 912 310,68 lei, precum și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 79 853,65 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 30 000 lei.
2. Concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii sub forma sechestrului asupra bunurilor mobile, imobile și valorilor bănești ale pârâtului Talpalaru Evghenii în limita valorii acțiunii de 3 215 183,40 lei.
3. În susținerea cererii, reclamantul a indicat că necesitatea aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii este determinată de faptul că, de la data scadenței obligației și până în prezent, pârâtul nu a întreprins nicio acțiune în vederea achitării datoriei și nu a reacționat la somațiile expediate. Reclamantul, mizând pe executarea benevolă, i-a transmis pârâtului o reclamație scrisă, oferindu-i un termen suplimentar pentru executare, însă aceasta a rămas fără răspuns.

4. Reclamantul a menționat că pârâtul a acționat cu rea-credință, motiv pentru care are temei să considere că nu se poate baza pe executarea benevolă a obligațiilor de către debitor în viitor.
5. De asemenea, reclamantul a relevat că pârâtul se eschivează de la executarea obligațiilor asumate, întârziind plata de peste un an, fără ca între părți să fi fost constituită vreo garanție reală sau personală. Întrucât valoarea datoriei se majorează constant, riscul neexecutării este iminent.
6. Reclamantul a susținut totodată că există riscul ca pârâtul să înstrăineze bunurile sale, în scopul de a se sustrage de la eventualele măsuri de executare silită privind obligațiile contractuale asumate.
7. La fel, a remarcat că potrivit datelor din registrul bunurilor imobile, casa individuală cu nr. cadastral *****, edificată de „RECONSCIVIL" S.R.L. a fost gajată la O.C.N. „MICROINVEST" S.R.L., fapt ce indică direct la riscul real privind imposibilitatea executării unei eventuale hotărâri judecătorești.
8. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024 s-a admis cerința privind asigurarea acțiunii înaintată de reprezentantul „RECONSCIVIL" S.R.L., avocatul Roșca Vladislav la cererea de chemare în judecată depusă de „RECONSCIVIL" S.R.L. împotriva lui Talpalaru Evghenii cu privire încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a aplicat sechestru asupra bunurilor mobile, imobile și valorilor bănești ale pârâtului Talpalaru Evghenii, în limita valorii acțiunii în sumă de 3 215 183,4 (trei milioane două sute cincisprezece mii o sută optzeci și trei lei, 4 bani) lei, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.
9. Pentru a pronunța o astfel de soluție, judecătorul a reținut că măsura de asigurare a acțiunii are un caracter provizoriu și presupune limitarea temporară a exercițiului anumitor drepturi ale pârâtului asupra bunurilor sale. Această măsură este instituită în scopul prevenirii unor eventuale prejudicii aduse drepturilor reclamantului, care pot rezulta din tergiversarea procesului sau din imposibilitatea executării hotărârii judecătorești în cazul admiterii acțiunii.
10. În acest context, judecătorul a constatat existența unui risc real de neexecutare a hotărârii judecătorești.

Solicitarea recurentului:

11. Talpalaru Evghenii, nefiind de acord cu încheierea menționată, la 4 octombrie 2024 a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi încheieri de respingere a cererii de asigurare a acțiunii.

Argumentele părților:

12. În motivarea recursului a menționat că judecătorul urma să verifice temeinicia cererii în vederea evitării riscului de a fi în imposibilitatea de executare a eventualei hotărâri, iar argumentele reclamantul invocate în acest sens sunt insuficiente pentru a concluziona pe marginea riscului invocat.
13. Totodată, a indicat că circumstanța precum că casa individuală cu nr. cadastral ***** a fost gajată la O.C.N. „MICROINVEST" S.R.L. nu justifică existența unui risc iminent de imposibilitate de executare a unei hotărâri judecătorești privind achitarea datoriei.

14. În continuare, a indicat că, reieșind din caracterul acțiunii principale, cea de încasare a datoriei create în baza contractului de antrepriză, urma a fi luat în vedere dacă antreprenorul a finalizat lucrarea, iar beneficiarul a recepționat-o, pe când la caz reclamantul a omis să prezinte instanței de judecată procesul-verbal de recepție finală semnat de pârât, care ar confirma executarea de către antreprenor a obligațiilor contractuale şi, respectiv, dreptul acestuia de a solicita plata integrală pentru lucrările efectuate.
15. Suplimentar, a menționat că costul serviciilor de construcție şi a materialelor oferite de către antreprenorul general a fost stabilit de părți prin comun acord la suma de 2 769 406,34 lei, iar potrivit actului de verificare a decontărilor reciproce dintre părți încheiat la 30 noiembrie 2023, beneficiarul a efectuat achitarea sumei de 1 269 990,00 lei, fapt ce denotă comportamentul de bună-credinţă a recurentului.
16. Totodată, prin acţiune reclamantul a solicitat încasarea sumei de 3215183,40 lei cu titlu de datorie, fapt ce denotă că, de fapt, suma contractului este de 4485173,40 lei, respectiv urmând a fi argumentat prin probe pertinente executarea lucrărilor suplimentare şi acceptarea acestora de către pârât.
17. La fel, a remarcat că sistematic a discutat cu conducerea companiei și au avut o înțelege verbală cu referire la stingerea datoriei mult mai mică decât valoarea acțiunii, circumstanță din care rezultă că nu a ignorat careva pretenții de la intimat, iar prin asigurarea acțiunii a fost lipsit de capacitatea de plată a altor obligații cum ar fi grădinița pentru copilul minor, servicii comunale, alimente, medicamente etc.
18. Prin referința asupra cererii de recurs, reprezentantul intimatei „RECONSCIVIL” S.R.L., avocatul Roșca Vladislav, a solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea încheierii instanței de fond, reiterând circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiunea depusă.
19. Suplimentar, a remarcat că la cererea de chemare în judecată au fost anexate înscrisurile care confirmă că „RECONSCIVIL” S.R.L. a executat toate lucrările stabilite prin contractul de antrepriză cu modificările ulterioare, iar Talpalaru Evghenii a recepționat toate lucrările. Mai mult, ultimul a redat fals starea de fapt cu privire la valoarea contractului și nu a menționat acordul adițional nr. 2 din 25 mai 2023, iar suma solicitată prin acțiunea depusă, având în vedere că se solicită și penalitate în mărime de 912310,68 lei, nu reflectă valoarea contractului de antrepriză.
20. La 5 martie 2025, Talpalaru Evghenii a depus cerere de recurs suplimentară, invocând că la 3 septembrie 2024, a fost informat de către antreprenor despre darea în exploatare a casei de locuit, fără însă a fi semnat între părți un act de recepție finală a lucrărilor sau act de constatare privind finalizarea acestora, precum și faptul că este proprietarul unui lot de teren care ar acoperi suma datorată.
21. Prin referința asupra cererii de recurs suplimentară, reprezentantul intimatei „RECONSCIVIL” S.R.L., avocatul Roșca Vladislav a infirmat argumentele recurentului Talpalaru Evghenii cu privire la lipsa înscrisurilor ce confirmă finisarea lucrărilor, iar cu referire la terenul menționat a indicat că acesta este ipotecat și nu reprezintă un activ comercial.

Termenul de declarare a recursului:

22. În conformitate cu art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă „*încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol”.*
23. Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă *,,Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”.*
24. Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă *,,termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
25. Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că prin depunerea cererii de recurs la 4 octombrie 2024, recurentul a respectat termenului procesual prevăzut în art. 425 din Codul de procedură civilă, or, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost emisă la 20 septembrie 2024.

Aprecierea instanței de recurs:

26. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide recursul întemeiat parțial și pasibil de a fi admis în parte, iar încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024, casată parțial din considerentele ce succed.
27. În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă *,,recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor”.*
28. În baza art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă *,,instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă”.*
29. Potrivit art. 174 Cod de procedură civilă *,,la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanţa dispune în aceeaşi zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.”.*
30. În temeiul art. 175 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *,,în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane”.*
31. În conformitate cu art. 177 alin. (1) Cod de procedură civilă *”în cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii”.*
32. În acest context Colegiul notează că, asigurarea acțiunii civile constă dintr-o totalitate de măsuri silite temporare, dispuse de către judecător sau instanța de judecată la solicitarea părții interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive și aceste măsuri au următoarele particularități: sunt urgente; au un caracter temporar; au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului; urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii.

33. Indiferent de forma aplicabilă, măsura asiguratorie ține de substanța obiectului acțiunii, judecătorul urmând să o dispună doar în cazul în care, în mod plauzibil, se afirmă un risc al unei eventuale imposibilități de executare, sarcina probațiunii întru aplicarea măsurii de asigurare fiind pusă pe seama solicitantului, care urmează să prezinte probe pertinente și să justifice necesitatea asigurării acesteia, iar aprecierea pericolului ținut de substanța obiectului acțiunii este la latitudinea instanței de judecată.
34. Astfel, Colegiul subliniază că pentru a dispune aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii nu este suficientă acceptarea spre examinare a cererii de chemare în judecată cu caracter patrimonial, ci este necesar ca judecătorul sau instanța de judecată să stabilească, în baza probelor și argumentelor prezentate de reclamant, că neluarea unor astfel de măsuri ar putea face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.
35. În această ordine de idei, Colegiul reține că stabilirea oricărei restricții față de pârât, prin măsurile de asigurare a acțiunii, se permite doar în cazuri excepționale, în baza unor temei expres prevăzute de Codul de procedură civilă.
36. Colegiul relevă că la pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, judecătorul urmează să verifice: raționalitatea și temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor de asigurare; dacă există pericolul in mora (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); asigurarea unui echilibru între părțile cointeresate; preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terți în cazul aplicării măsurilor de asigurare; în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate este în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.
37. În același timp, asigurarea acțiunii trebuie să corespundă scopului legitim şi să fie proporțională, adică ingerințele în drepturile pârâtului trebuie să fie echilibrate într-o măsură rezonabilă de protecția anticipată a drepturilor reclamantului.
38. Astfel, Colegiul notează următoarele. Obiectul litigiului dedus judecății îl constituie încasarea din contul pârâtului Talpalaru Evghenii în beneficiul „RECONSCIVIL” S.R.L. a datoriei pentru lucrările de construcție în sumă de 2302872,72 lei, a penalității în mărime de 912310,68 lei, precum și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 79853,65 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 30000 lei.
39. Prin cererea de asigurare reclamanta „RECONSCIVIL” S.R.L. a solicitat aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii sub formă de sechestru pe toate bunurile pârâtului în limita pretențiilor formulate, motivând că pârâtul Talpalaru Evghenii se eschivează de la executarea benevolă a obligațiilor asumate, rezultate din contractului de antrepriză nr. 23 din 2 mai 2023, modificat prin acordul adițional nr. 2 din 25 septembrie 2023.
40. Colegiul civil consideră că prima instanță corect a constatat oportunitatea și necesitatea instituirii măsurilor de asigurare, în vederea evitării producerii unor pagube iremediabile drepturilor reclamantului, prin eventuale acțiuni de înstrăinare a bunurilor mobile/imobile, sursele financiare de pe conturile bancare asupra cărora se solicită aplicarea sechestrului, atâta timp cât există riscul ca bunurile pârâtului Talpalaru Evghenii pot fi diminuate în frauda drepturilor reclamantei-intimate pe tot parcursul judecării prezentei cauze, însă aceasta eronat a aplicat măsuri asiguratorii, în limita sumei de 3 215 183,4 lei.

41. Astfel, ținând cont de cuantumul pretinsei datorii ca fiind o sumă considerabilă, existența riscului imposibilității punerii în executare a eventualei hotărâri judiciare de admitere a acțiunii, din cauza deteriorării sau înstrăinării bunurilor pârâtului, Colegiul civil consideră ca fiind întemeiată cerința reclamantului „RECONSCIVIL" S.R.L. cu privire la aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești aflate la conturile bancare, cât și pe bunurile mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate pârâtului Talpalaru Evghenii în cuantumul datoriei în sumă de 2302872,72 lei, iar în rest, în partea penalității în mărime de 912,310,68 lei, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiată cerința de aplicare a măsurilor asiguratorii în privința lui Talpalaru Evghenii.
42. Or, pe lângă faptul că scopul măsurilor de asigurare este de a conserva o anumită situație legală sau de fapt pentru a proteja drepturile părții interesate, acestea urmează a fi proporționale, adică ingerințele în drepturile pârâtului trebuie să fie echilibrate într-o măsură rezonabilă de protecția anticipată a drepturilor reclamantului.
43. În această ordine de idei, Colegiul civil constată că, deși instanţa de fond la admiterea cererii de aplicare a măsurii de asigurare a acţiunii a analizat raţionalitatea şi temeinicia cerinţelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare, or neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea unei eventuale hotărîri judecătoreşti, aplicînd măsura asiguratorie în limita valorii acțiunii compuse din pretenția de bază și a celor accesorii în cuantum deplin, a pronunţat o soluţie greşită, dat fiind faptul că urma să admită parțial cererea de asigurare a acțiunii în limita valorii pretenției de bază formată din suma datoriei pentru lucrările de construcție efectuate, asigurând respectarea principiului proporționalității între drepturile reclamantului și ale pârâtului.
44. În continuare, Colegiul nu va accepta motivele invocate de Talpalaru Evghenii cu privire la netemeinicia aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, or, prima instanță, având la bază prevederile legale, a instituit o măsură provizorie, de limitare temporară a bunurilor, urmărind scopul conservării patrimoniului pârâtului pentru a asigura executarea eventualei hotărâri judecătorești.
45. Este de menţionat că măsurile de asigurare a acţiunii nu privează proprietarul de dreptul de proprietate asupra bunurilor sale, ci doar instituie restricţii privind înstrăinarea acestora altor persoane. Aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii nu perturbă posesia şi deţinerea bunurilor de către proprietar, are un caracter temporar şi are ca scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului.
46. De asemenea, Colegiul civil observă că criticile recurentului Talpalaru Evghenii, în special asupra lipsei la materialele cauzei a actelor ce confirmă finisarea lucrărilor și asupra cuantumului datoriei formate, se referă la fondul cauzei, temeinicia căreia urmează a fi soluționată de către instanța de fond, și nu pot fi reținute de către instanța de recurs, or prin expunerea asupra acestora, instanța riscă să atingă fondul cauzei și asemenea expunere din partea instanței de judecată este inadmisibilă la această etapă.
47. În același timp, argumentele recurentului cu trimitere la prevederile art. 176 Cod de procedură civilă, sunt irelevante, avînd în vedere că încheierea privind asigurarea acțiunii se execută în ordinea stabilită de Codul de executare, instanța pronunțând o încheiere de admiterea sau de respinge a măsurilor de asigurare, fără a individualiza bunurile ce urmează a fi indisponibilizate.

48. În acest context, Colegiul reţine că potrivit jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, procedura de executare este interpretată prin prisma dispozițiilor art.6 par.(1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, dreptul la justiție garantat de această normă protejează în egală măsură şi punerea în executare a hotărârilor judecătorești (cauza Burdov c. Rusiei, din 07.05.2002, Ruianu c. României din 17.06.2003, etc.).
49. Totodată, în cazul în care Talpalaru Evghenii se consideră prejudiciat prin aplicarea măsurilor de asigurare, prin art. 182 Cod de procedură civilă, a fost instituit mecanismul care permite acestuia să solicite repararea prejudiciului cauzat prin asigurarea acțiunii, la întrunirea condițiilor reglementate.
50. În consecință, Colegiul conchide că aplicarea măsurilor de asigurare sunt raționale şi temeinice, posibilitatea cauzării unui prejudiciu ca urmare a neaplicării măsurilor de asigurare reclamantei fiind probat.
51. În concluzie, Colegiul civil consideră necesar de a admite recursul, de a casa parțial încheierea primei instanţe, în partea aplicării măsurilor de asigurare în limita valorii acțiunii în mărime de 3215183,40 lei (trei milioane două sute cincisprezece mii o sută optzeci și trei lei, 4 bani) lei, şi, în partea casată, de a soluționa prin decizie problema în fond, prin pronunțarea unei soluții de aplicare a măsurilor de asigurare în limita valorii pretențiilor cu privire la încasarea datoriei rezultată din lucrările de construcție executate, în sumă totală de 2302872,72 lei, în rest încheierea recurată urmând a fi menținută.
52. În conformitate cu art. 427 lit. c) și art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se admite parțial recursul declarat de către Talpalaru Evghenii.

Se casează parțial încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024 privind admiterea cererii cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „RECONSCIVIL” S.R.L. împotriva lui Talpalaru Evghenii cu privire încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea aplicării măsurilor de asigurare în limita valorii acțiunii în mărime de 3.215.183,4 (trei milioane două sute cincisprezece mii o sută optzeci și trei lei, 4 bani) lei și în partea casată, se soluționează prin decizie problema în fond, prin pronunțarea unei soluții de aplicare a măsurilor de asigurare în limita valorii pretențiilor cu privire la încasarea datoriei pentru lucrările de construcții executate în sumă totală de 2.302.872,72 (două milioane trei sute două mii opt sute șaptezeci și doi lei, 72 bani) lei.

În rest încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024, se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Ala Malîi

Pascari

Roman